

Voorwoord

In dit voorwoord willen wij onze vrijwilligers danken voor hun inzet. Er zijn dit jaar diverse nieuwe initiatieven opgestart en er zijn nieuwe werkgroepen opgericht en/of nieuw leven ingeblazen. We kijken dan ook met een goed gevoel terug op het jaar 2018. Onze vrijwilligers en de redactie van De Kloetschup zijn van grote waarde voor onze vereniging. Dank aan iedereen die zich in 2018 heeft ingezet voor onze vereniging.

In 2018 is er acht keer een bestuursvergadering geweest. Verder zijn er diverse extra overleggen over onze huisvesting geweest. De huisvesting staat al enkele jaren hoog op onze agenda. Het gehele jaar zijn we met de gemeente Aa en Hunze in gesprek geweest over huisvesting in de te vernieuwen Boerhoorn. De gesprekken zijn in een vergevorderd stadium. Er is echter nog geen definitieve beslissing gevallen. Dit komt doordat nog niet alle plannen bij de gemeente definitief zijn. Gelukkig konden wij dit jaar twee ruimten in onze accommodatie verhuren aan Alescon en aan Atelierlijn. Deze huurinkomsten maken het ons mogelijk om in onze huidige accommodatie te blijven, totdat wij kunnen verhuizen naar de nieuwe Boerhoorn.

Ledenaantal

Het aantal betalende leden gaf in 2018 een licht dalende lijn te zien. Natuurlijk verloop en een aantal verhuizingen is er de oorzaak van, dat het aantal leden ten opzichte van 31 december 2017 per saldo met 11 is afgenomen en per 31 december 2018 nog 590 bedroeg.

Jaarvergadering 2018

Op 20 februari 2018 werd in het café Stationskoffiehuis te Rolde de algemene ledenvergadering gehouden. Er waren (buiten het bestuur) 30 leden aanwezig. Het jaarverslag 2017 van de secretaris en het financieel verslag 2017 van de penningmeester werden tijdens de jaarvergadering ongewijzigd vastgesteld. Het RHG is financieel gezond waardoor besloten werd om de contributie niet te verhogen.

Jan Sijbring was aftredend en had zich niet herkiesbaar gesteld. Helaas was er tijdens de vergadering nog geen nieuwe kandidaat gevonden. Jan zat sinds medio 2010 in het bestuur van het RHG en werd door de voorzitter bedankt voor zijn inzet. Alianne Bouma-Hoven was aftredend en werd herkozen voor een volgende termijn.

De Kloetschup

De redactie, bestaande uit Ellen de Vries-Heijboer, Roel Brands, Feije Takens, Jeannette Stoffers en Geert Kamphuis, kwamen zoals gewoonlijk weer vier keer bijeen om een nieuw nummer samen te stellen. De 96 tekstpagina's + 4 pagina's achterkant van de vier Kloetschup-afleveringen in 2018 werden gevuld met:

- Twee nieuwe interviews van Lukas Koops (Willem en Aaltje Popkens en Emmie Suichies)
- Vier delen van de reeks over de geschiedenis van het Ruige Veld van Henk Luning
- Het tweede deel van Gerben Dijkstra en Henk Vos over Drentse Ruslandgangers in De tocht naar Rusland
- Het tweede deel van De gevolgen van het massatoerisme in Rolde na 1945 van Joost Gieling
- Drie artikelen van Feije Takens, namelijk Het Gemeentehuis van Rolde, Rondom Rolde en Tankgrachten tussen Assen en Rolde
- Een artikel over Een vergeten onderwijzer uit Rolde van C. Bosma
- Verder de vaste rubrieken Uit de Krant Geplukt en Oud en Nieuw en Kiek Oet

Inclusief de 'vaste' onderdelen heeft de redactie momenteel nog ongeveer 220 pagina's in voorraad. Vergeleken met voorgaande jaren is het duidelijk dat de stock-voorraad in snel tempo afneemt. We hebben jarenlang voor een deel kunnen teren op de, in de loop van voorgaande jaren, opgebouwde voorraad. Die voorraad begint nu op te raken.

We zijn daarom blij dat Lukas Hoven heeft toegezegd dat de redactie in de loop van dit jaar de eerste uit een reeks artikelen van zijn hand zal ontvangen. Ook Henk Luning hoopt binnenkort aan nieuwe artikelen voor de Kloetschup te beginnen. Dat neemt niet weg dat we van harte zullen toejuichen als nieuwe auteurs bereid zouden zijn om artikelen in te zenden.

Herdenking 4 mei

Tijdens de dodenherdenking op 4 mei 2018 in Rolde is een speech uitgesproken door Roelof Grit in samenwerking met het Rolder Historisch Gezelschap. Al enkele jaren wordt op 4 mei aandacht geschonken aan de namen van streekgenoten op het monument. Nog drie waren ongenoemd. Grit herdacht de drie (Jan Hommes, Geert van Schooneveld en Aeilko Venema) die het hoogste offer hebben gebracht in voormalig Nederlands-Indië. Na de speech en de twee minuten stilte is door Roelof Grit een bos bloemen gelegd bij het monument. Twee bestuursleden van het RHG hebben namens het RHG een bloemstuk gelegd bij het monument.

Excursie

Op zaterdag 2 juni 2018 organiseerde het RHG-bestuur voor de RHG-leden de jaarlijkse excursiedag. Met 32 deelnemers gingen we naar het Klompenmuseum te Eelde. Onder genot van koffie/thee met een stukje koek/cake werd enige uitleg gegeven omtrent het ontstaan van dit museum. Het museum is ontstaan door de verzamelwoede van de twee broers Wietzes (Eiso en Egbert) die klompenmakers in Eelde waren. Na het overlijden van Egbert in 1988 is alle materiaal inclusief de verzamelde klompen overgegaan naar Stichting Klompenmuseum Gebr. Wietzes. Met ca. 60 vrijwilligers wordt dit museum, zonder subsidies, in stand gehouden. Na de koffie werd eerst een filmpje bekeken waarin Egbert zowel handmatig als machinaal demonstreerde hoe klompen gemaakt werden. Hierna werd in twee groepen zowel de werkplaats als de expositie bekeken. Er werd steeds deskundige uitleg gegeven en vele vragen werden gesteld.

Na dit bijzonder leuke kleinschalige museum werd vertrokken naar het Familiehôtel in Paterswolde alwaar een heerlijke lunch werd geserveerd. Aansluitend gingen we naar Groningen waar we op de rondvaartboot Golden Raand een drie kwartier durende vaartocht door de "grachten" van Groningen maakten.

Lezingen

In 2018 hebben we twee lezingen georganiseerd. Dit waren:

- "Tranen der goden" over barnsteen door Gerke Holtrop op 20 februari
- Japanse kampen in Nederlands Indië door Martje Saveur op 19 oktober (samen met de CVR)

Daarnaast was er op 8 november, voor onze vrijwilligers en sponsors, een optreden van Marga Kool en Jan Veenstra (Drentse anekdotes) met Egbert Meijers (muziek).

Rabobank Clubkas Campagne

Op maandagavond 1 oktober 2018 hebben wij de cheque van de Rabobank Clubkas Campagne 2018 in ontvangst mogen nemen. Het RHG ontving een bedrag van maar liefst € 1.030,56 voor de ontvangen stemmen (114 stuks). Wij zijn hier heel erg blij mee! Bij deze willen wij de Rabobank en alle leden van de Rabobank die op ons gestemd hebben heel hartelijk bedanken!

Overige activiteiten

Naast de eerdergenoemde activiteiten heeft het RHG ook nog deelgenomen aan de volgende activiteiten:

- Nieuwjaarsreceptie met een heuse “pubquiz” voor onze vrijwilligers
- Aanwezigheid met een kraam op de Roldermarkt
- Een gezamenlijk overleg met de historische verenigingen van Smilde en Assen te Smilde
- Een gezellige middag in de Wenning die in zijn geheel ging over de Roldermarkt (vertellen verhaal en vertonen oude filmbeelden)
- Twee overleggen met de gemeente Aa en Hunze en andere historische verenigingen binnen de gemeente Aa en Hunze
- Enkele overleggen over struikelstenen binnen de gemeente Aa en Hunze. Hiervoor wordt een stichting opgericht. Het RHG heeft Ali Stokker gevraagd of zij zitting wil nemen in het stichtingsbestuur en zij heeft hier mee ingestemd
- Diverse overleggen over het archeologisch belevingspunt dat bij de begraafplaats komt. We hebben o.a. meegedacht over het programma van eisen hiervoor. Ook hebben wij veel achtergrondinformatie verstrekt
- Ontwerp van een informatiebord bij de zandverstuiving

Werkgroepen

De diverse werkgroepen van het RHG zijn ook dit jaar weer erg actief geweest Hieronder een beschrijving van de activiteiten die in 2018 zijn verricht:

Werkgroep Beeld

Regelmatig ontvangen wij foto's van leden waarmee we uiteraard heel blij mee zijn. Deze worden, wanneer we ze nog niet hebben gedigitaliseerd, gecodeerd en opgeslagen in ons definitief archief. Ook gebeurt dit met de foto's die wij krijgen van onze fotografen. Onze oproep voor nieuwe fotografen heeft geresulteerd in een drietal aanmeldingen. Marjan Aling, Bert Geerts en Jan Schutrup gaan gebeurtenissen, evenementen etc. voor Rolde vastleggen.

Evenals in 2017 heeft de werkgroep met de fotografen twee keer vergaderd waarbij aandacht werd geschonken aan het fotograferen van diverse momenten in de gehele voormalige gemeente Rolde. Hennie Russchen heeft aangegeven dat hij stopt met zijn activiteiten voor de Broekstreek voor onze werkgroep. Heel jammer, maar we hopen een vervanger voor hem te vinden. Tijdens de vergadering op 7 maart was een delegatie van het bestuur aanwezig om van gedachten te wisselen met betrekking tot een andere aanpak van onze website. Wij zouden graag willen dat het gehele digitale fotobestand inclusief alle aanwezige informatie via deze site voor iedereen openbaar zou zijn. Hieraan zou ook het archief plus boekenvoorraad van de werkgroep ABC gekoppeld kunnen worden. Het bestuur zal dit samen met Lammert Suichies een vervolg geven.

In mei werd Erfgoed Leiden veroordeeld tot het betalen van auteursrechten met betrekking tot het publiceren van anonieme Ansichtkaarten. Erfgoed Leiden heeft hoger beroep aangetekend. In reactie hierop hebben veel archiefinstellingen besloten om een deel van hun beeldbank op zwart te zetten, ook het Drents Archief heeft dat gedaan. Zodoende zijn onze foto's die bij het Drents archief zijn ondergebracht niet te raadplegen. Geleidelijk zal de beeldbank weer gevuld worden met foto's waar geen beperkende rechten op liggen. Ook is het nu niet goed bekend wat de consequenties zijn van het in werking treden van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) met betrekking tot foto's waar personen op staan. Wij blijven de berichtgeving rond de AVG volgen.

Bij brief van 27 september heeft de werkgroep een aantal wensen naar voren gebracht met betrekking tot apparatuur voor het scannen van dia's, negatieven en foto's etc. Overleg met het bestuur volgt.

Op 22 november hebben een aantal leden van de werkgroep een bijeenkomst bij het Drents Archief gevolgd, waarin de maatschappelijke waarde van historische foto's werd belicht. In presentaties en workshops konden wij kennismaken met in het oog springende projecten rond het gebruik van historische fotomateriaal.

In november is ook gestart met ons aanbod tot hulp bij het digitaliseren van de omvangrijke foto- en tekstbestanden van de Rolder Boys archieven. Veel van de gedigitaliseerde bestanden zullen ook bij het RHG te zien zijn.

Werkgroep Archief, Bibliotheek en Collectie (werkgroep ABC)

De werkgroep ABC heeft in 2018 ondanks een kleinere bezetting veel tot stand gebracht. Door het oprichten van de werkgroep Bewoningsgeschiedenis heeft Ton Pots de werkgroep ABC verlaten om de werkgroep Bewoningsgeschiedenis mede te bemannen. Iedere dinsdagmiddag en donderdagavond wordt er met veel enthousiasme aan het ABC archief gewerkt.

In het afgelopen jaar is het reguliere ABC archief verder geoptimaliseerd en uitgebreid. In de geautomatiseerde data zijn inmiddels meer dan 5.000 archiefstukken gecodeerd en selectief gearhiveerd in één bestand.

Naast het eigen zoek- en spuurwerk hebben we dit jaar ook weer veel voor RHG waardevol historisch materiaal van (niet)leden ontvangen. O.a. is van de hengelsportvereniging Rolde, van Euterpe en van de Zusterkring veel archiefmateriaal ontvangen. Dit is inmiddels uitgezocht en in ons archief opgenomen.

Met het archiveren van de boeken en tijdschriften is veel voortgang geboekt. Naast de circa 600 boeken zijn inmiddels veel oude tijdschriften uitgezocht en opgeslagen. Er wordt aan gewerkt om de boeken, gecodeerd onder PR.01.31 (geschiedenis) opnieuw in een praktische, gesorteerde codering op te nemen. Het onderzoek naar het voor iedereen kunnen inzien van de boeken-data op internet is afgerond en in 2019 zal een start gemaakt worden met het tot stand brengen ervan. Hierdoor wordt het voor iedereen mogelijk om alle titelbeschrijvingen van de bij RHG aanwezige boeken in te zien. Het doorspitten van de oude regionale tijdschriften en periodieken op artikelen over de gemeente Rolde is nagenoeg afgerond. De betreffende artikelen zijn opgenomen in ons eigen archief.

Er zijn in 2018 geen bijzondere activiteiten en exposities geweest.

In aansluiting op het in 2016 gestarte onderzoek naar de veldnamen is in 2017 een begin gemaakt met het onderzoeken en vastleggen van de betekenis van de straatnamen in de oude gemeente Rolde. Bij beide projecten geldt dat veel informatie ingewonnen wordt bij o.a. Drents Archief, kadaster, archief gemeente Aa en Hunze, Collectie Brands in Nieuw-Dordrecht en diverse overige websites. Ook wordt bij de inventarisatie van veldnamen dankbaar gebruik gemaakt van door Roldenaren aangereikte informatie. Met diverse oud landbouwers in Rolde zijn interviews gehouden. Ook in 2018 hebben deze projecten een vervolg gekregen. Om nog meer en betere informatie te krijgen is er een abonnement op de Kadasterviewer aangeschaft. Hiermee is veel digitale informatie op te halen. Hoe de presentatie van al deze historische gegevens er uit gaat zien is nog niet bekend. Naast de eigen inventarisatie van de veldnamen is meegewerkt aan het Project "Toponiemen" van de voormalige Topografische dienst. Als blijk van waardering kregen we hiervoor in 2018 twee historische kaarten van de oude gemeente Rolde.

De wens om in 2017 een begin te maken met het registreren en archiveren van de collectie is vanwege alle andere activiteiten, maar ook in verband met de onduidelijkheid van de huisvesting, ook in 2018 niet van de grond gekomen. Gezien alle lopende activiteiten is het op dit moment niet mogelijk hierover concreet iets af te spreken.

Nog steeds kijkt de werkgroep reikhalzend uit naar de initiatieven van het Drents Archief om met de historische verenigingen te komen tot een uniform beheerssysteem. Reeds in 2016 gedane uitspraken hierover hebben echter nog steeds niet tot enig resultaat geleid. RHG heeft aangegeven als pilot in dit project mee te willen werken (zgn. locatiedossiers). Voor de werkgroep ABC kan dit zowel qua werk als mogelijkheden veel gaan betekenen.

De reguliere en opgestarte activiteiten zullen in het nieuwe jaar hun vervolg krijgen.

Werkgroep Bewoningsgeschiedenis

Begin 2018 is ervoor gekozen meer energie te steken in de werkgroep Bewoningsgeschiedenis. Een aantal jaren terug is door o.a. Roelof Marring veel informatie verzameld van de bewoningsgeschiedenis van het dorp Rolde tot ca. 1880. Daarnaast is door de werkgroepen ABC en Beeld van de periode 1950 tot heden vooral van het dorp Rolde veel bijgehouden.

Omdat de bewoningsgeschiedenis vooral voor het dorp Rolde een megaklus is, is op initiatief van Ton Pots, de huidige werkgroep bewoningsgeschiedenis versterkt en uitgebreid. Er is nu sprake van een gestructureerde aanpak. De nieuwe werkgroep bestaat uit zes leden. Gezocht wordt naar uitbreiding met één of twee mensen. Medio april 2018 is er een nieuwe start gemaakt. Emmie Suichies en Ton Pots coördineren de werkgroep en fungeren eveneens als aanspreekpunt.

De werkgroep komt iedere maandagavond bij elkaar. Begonnen is met het verkennen van de beschikbare info en data. Tevens is een plan van aanpak/projectplan opgesteld. Roelof Marring heeft de door hem opgestelde resultaten overgedragen en toegelicht.

Het streven is de bewoningsgeschiedenis van het dorp Rolde en de buitendorpen in de periode van voor en na 1832 (startjaar kadaster en 0 situatie) op te stellen en deze voor belangstellenden inzichtelijk te maken. In verband met de vele onduidelijkheden over het verzamelen van de gewenste gegevens en de onervarenheid in deze van de werkgroep wordt geen bindende opleveringsdatum genoemd. De verwachting is dat het totale project zeker een aantal jaren in beslag zal nemen. In het projectplan zijn de werkwijze, afspraken en verdere details uiteengezet.

Medio december heeft een eerste evaluatie plaatsgevonden.

Naast de aanwezige digitale gegevens van o.a. Drents Archief is met het Kadaster een contract afgesloten voor het inzien in het informatieprogramma Kadaster Viewer. Ook is er overleg met de gemeente Aa en Hunze om gemeentelijke archiefstukken in te zien.

De werkgroep streeft ernaar, dat in 2020 de eerste resultaten met betrekking tot de bewoningsgeschiedenis kunnen worden gepresenteerd.

Werkgroep Begraafplaatsen

Naar aanleiding van een oproep in de Nieuwsbrief van maart 2018 hebben zich een tiental enthousiaste vrijwilligers voor deze werkgroep gemeld.

Op 15 augustus heeft de werkgroep haar eerste bijeenkomst gehad en zijn ze bijgepraat door Klaas Hoven, secretaris van de "oude" werkgroep. De werkgroep gaat eerst op de begraafplaats te Rolde aan de slag. Het ligt echter in de bedoeling, dat de werkgroep ook op de begraafplaats te Grolloo schoonmaak- en herstelwerkzaamheden aan de oude graven gaat uitvoeren.

Voordat de werkgroep aan het werk ging hebben ze nog een bezoek gebracht aan de oude begraafplaats te Beilen, alwaar een grote groep vrijwilligers al ruim 6 jaar bezig is. Sinds eind september is de werkgroep elke donderdagmiddag druk aan de slag geweest op de begraafplaats te Rolde. De grafmonumenten op het oudste deel van de begraafplaats zijn grotendeels schoon gemaakt en soms al hersteld. Vanwege de weersomstandigheden is men begin november gestopt met de werkzaamheden. In het voorjaar gaat men op de donderdagmiddagen weer aan het werk.

Werkgroep Boek Straatnamen

In de werkgroep ABC is in 2017 en 2018 veel informatie verzameld over de betekenis van de straatnamen in de oude gemeente Rolde. In overleg met het bestuur is in oktober 2018 een werkgroep geformeerd om te onderzoeken of het (financieel) realiseerbaar en verantwoord is om de betekenis van dorps -en straatnamen in een door RHG uit te geven boek te presenteren.

Ton Pots is voorzitter van de werkgroep die verder bestaat uit Andries Visser, Feije Takens, Geert Kamphuis en Ellen de Vries. De werkgroep heeft in 2018 drie keer vergaderd. De voortgang van het project zal in 2019 doorgaan. Zodra er meer zaken duidelijk zijn, dan wordt dit in het RHG mededelingen bulletin gemeld.

Het bestuur van het Rolder Historisch Gezelschap,

Luuk Lesschen (voorzitter)
Andries Visser (vice-voorzitter)
Alianne Bouma-Hoven (secretaris)
Thale Lesschen (penningmeester)
Henk Hollander
Jan Boelens